שבועות שתים פרק ראשון שבועות יא.

דקדושת דמים. אין בה אלא קדושת דמים שנלקחה ממרומת הלשכה אבל בכלי לא קדשה דתקדש קדושת הגוף דמכתשת שנשחקה בה נאו כלי שרת היא: **בטבול יום.** אם נגע בה: **המנחות.** מנחת יחיד: **מועלין בהן משהוקדשו.** דקדושת דמים בת מעילה היא: **בכלי.** הבאה לעזרה ונתנה בכלי שרת: **הוכשרה.** נגמרה קדושתה ליפסל בטבול יום. וכל לשון הכשר לשון תיקון שמתקנו ומזמינו לך: **הקומץ.** של מנחת יחיד: **והלבונה.** של מנחת יחיד: **ומנחת כהנים.** שהיא כליל ואינה נקמצת: **ומנחת כהן משיח.** תניתי כהן גדול שנכנס יום מתליתה בבוקר ומתליתה בערב: **ומנחת נסכים.** הנאה עם הבהמה שלשה עשרונים לפר ושני עשרונים לאיל ועשרון לכבש והן כולן כליל: **קדשו בכלי כו'.** והך דפליג לה בתרתי בבי הך והך לגעיל דהמנחות מועלין בהן כו' משום דנפיפא יש חילוק ביניהם במילי אחרינתא במסכת מעילה דבהיא דגעיל לא קתני וחיישין עליה משום פיגול וזותר וטמא בקדושת כלי עד שיקרב הקומץ והבהן שכולן כליל קתני בקדושת כלי דילהו וחיישין עליהם משום נותר ומשום טמא. קתני מיהא קטורת וקתני קדשו בכלי וע"כ (ה) מתניתין לגעיל גבי קדושת מכתשת תנא נפסלת בטבול יום ולא תנא ליה והכא תנא ליה ש"מ קדושת כלי דהכא לאו מכתשת היא אלא כלי שנעשת הקטרה דומיא דקומץ ולבונה ושאר הנמוים כאן עמה אלמא מכתשת לא מקדשא ליה קדושת הגוף: **הואיל ונורפה(ה).** אינה משנה את מראיתה הלכך אע"ג דקדושת הגוף היא לא מיפסלא בלינה ומיהו משקדשה בכלי ליקרב גזור בה רבנן פסול לינה דלמא אתי לאכסורי בשאר המתקדשים בכלי: **מכל מקום קניא קדושה שכהן להיכן הלכה.** בין בתמידין בין בקטורת: **לב כ"ד מפנה עליהם.** בשעת לקיחה דלא ליקדשו קדושת הגוף אלא הצריכין לשנה וכל מידי דליבור נותנין כ"ד לב: **והא מר הוא דאמר.** במסכת תמורה: **הקדים זכר לדמיו.** חליל לדמיו: **קדוש קדושת הגוף.** ואינו נמכר מאחר שהקדישו והוא עצמו ראוי להקרבה אינו יוצא מידי מזבח [תמורה לג:]. והכא נמי למאי מהני תנאה דלב כ"ד כי אמרי' נמי יהו לדמיהן קדשי להו לגופייהו: הא

דקדושת דמים הוא אלא מעתה לא תפסל בטבול יום אלמה תניא נתנה במכתשת נפסלת בטבול יום וכי תימא כל קדושת דמים מיפסלי בטבול יום והתנן (ו)המנחות מועלין בהן משהוקדשו קדשו בכלי הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה קדשו בכלי אין לא קדשו בכלי לא אלא מאי קדושת הגוף היא אלא מעתה תיפסל בלינה אלמה (ז)תנן הקומץ והלבונה והקטורת ומנחת כהנים ומנחת כהן משוח ומנחת נסכים מועלים בהן משהוקדשו קדשו בכלי הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה קדשו בכלי אין לא קדשו בכלי לא אמר ליה לינה קאמרת שאני קטורת הואיל וצורתה בכל השנה כולה מ"מ קשיא וכי קדושה שבהן להיכן הלכה אמר רבה (ח)לב בית דין מתנה עליהן אם הוצרכו הוצרכו ואם לאו יהיו לדמיהן א"ל אביי (ט)והא מר הוא דאמר (י)הקדיש זכר לדמיו קדוש קדושת הגוף לא קשיא הא דאמר לדמי עולה הא דאמר (יא)לדמי נסכים איתיביה אביי (יב)פר ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהם וכן

בטבול יום כל זמן שמחוסר מעשה בגופו בה"מ למיפרך מרישא דאפילו נתנה בתנור אכתי מחוסר קרימה וכשיסתט עליהן הזבח אחר הקרימה שהיא אפייה:

אלא מעתה תיפסל בלינה אלמה תנן בו'. פירש בקונטרס דדייק מדקתני לגעיל גבי מכתשת בטבול יום ולא קתני ליה והכא תנא ליה ש"מ דכלי דהכא לאו מכתשת היא אבל אי לאו הך מתניתין דמייתי מברייתא גופה דמכתשת דקתני בטבול יום ולא קתני ליה לא מצי למיפרך דאיכא למימר תנא בטבול יום והי"ה ליה וא"ת ומקשה ליה מבטבול יום גופיה דברייתא קתני דמכי נתנה למכתשת נפסלה בטבול יום ואילו הכא תנן קדשו בכלי הוכשרו ליפסל בטבול יום דהיינו כלי דכשעת הקטרה שמעת מינה דגעיל בטבול יום לא הוה קשה ליה דולי האי דמלי למימר דבקטרת אפילו לא קדשו בכלי נפסלת בטבול יום והא דנקט קדשו בכלי לענין טבול יום לא נקט אלא משום מנחת כהנים ומנחת הכהן המשוח כאן [אבל לגעיל דייק שפיר לא קדשו לא בטבול יום דקדשו בכלי קאי אטבול יום ומחוסר כפורים ולינה דאע"ג בחנם נקט ט"ן] מדע דהא קומץ נמי אפילו לא קדש בכלי נפסל בטבול יום ומחוסר כפורים ולינה מכי נתקדשה המנחה (ג) ובמיפא דבקתני לגעיל המנחות מועלין בהן והא דתנא קומץ בהדי הגך משום פיפא דקתני וחיישין משום נותר וטומא דקאי אכולהו אבל מלינה פריך שפיר לאיכא למימר דקטורת נפסלת בלינה משעת נתינה במכתשת שהרי היו עושים אותה בתחלת השנה לצורך כל השנה ולא מיימי מהך מתניתין אלא דשייך פסול ליה בקטורת דאי לאו מתני' ה"א דאין שייך בקטורת פסול ליה כלל: **הואיל** וצורתה כל השנה כולה. פי' בקונטרס שאין מראיתה משתנה הלכך אע"ג דקדושת הגוף היא לא מיפסלא בלינה מיהו משקדשה בכלי ליקרב גזור בה רבנן ליה למלא אתי לאכסורי בשאר קרבנות המתקדשים בכלי ולפי' אי אפשר לה ליפסל אלא מדרבנן וקשה דבפרק הוליאו לו (יומא דף מח. ושם) בעי רב פפא חיטה בחפיסת קטורת מהו ופשיט לה מהא דתמר ר"ע הסלת והלבונה והגחלים והקטורת שאם נגע בטבול יום במקצתן פסל את כולן ומדפסיל בטבול יום פסלה נמי ליה ומדפסלה ליה פסלה נמי מחשבה והקשה בקונטרס שם דתמאי לא מייתי ראיה מהכא דפסלה ליה וליכא למימר דהתם מייתי ראיה דמדאוריתא פסלה ליה ומהכא ליכא לאוכוחי דפסלה מדאוריתא דהא לפ"ה דהכא ע"כ לא פסלה אלא מדרבנן לכ"ג לפרש שאני קטורת הואיל ולורתה כל השנה כולה שעיקר מלותה בכך לעשותה כולה בתחלת השנה ולאחר קידוש כף אפשר דמיפסלא מדאוריתא כשאר קרבנות ועוד כיון דיש שיעור להקרבת קטורת פרס שחרית ופרס ערבית אין כלי שרת מקדשה (ד)שלא מדעת כדמשמע בפ"ק לולב וערבה (סוכה דף ג.) אי נמי אין כלי שרת מקדשים אלא בזמנן אפילו ליפסל כדמוכח בפ"ק שני שלחם (מנחות דף ק.) אע"ג דבפ"ק לולב וערבה צריך לומר דמילוי ערב שבת חשיב בזמנן לפי שא"א למלאות בשבת גבי מכתשת חשיב אפשר והשתא אתי שפיר דלא מצי למידק מהכא דפסלה ליה מדאוריתא אבל מהכא מוכח שפיר דפסלה מדאוריתא מידי דהוה אטבול יום דפסל מדאוריתא מדפסל אפילו ע"י לירוף כלי ואע"ג דטבול יום תמיד דפסיל משנתנה למכתשת קידוש כף חשיב לגבי ליה כנתינה למכתשת לטבול יום ועי"ל דלאו מדפסול טבול יום דייק פסול ליה אלא כלומר מדפסול ע"י לירוף כלי אלמא צריך הקטרה לכלי דכשאין צריך לכלי אין כלי מצרפו ואפי' הוי לירוף כלי מדרבנן לא תקון אלא בצריך לכלי מדאוריתא וכיון דבעי כלי א"כ פסלה ליה כדדייקי' בפרק החכלת (שם דף נא.) על מחבת מלמד שטעונה כלי דאי אפי' לא מתממוע מיפסלא בלינה אבל קשה דתפשוט מסיפא דהכא דפסלה דאוריתא דקתני וחיישין עליהן משום נותר דשמע דקאי נמי אקטורת ועוד דקתני ופיגול אין בהן לפי שאין להם מתירין ואי לא מיפסלא מחשבה תיפוק ליה דלא פסלה מחשבה: **מכל** מקום קשיא. תימה אי מכתשת מיקדשא קדושת הגוף ה"כ היכי אמר בערכין (דף י.) גבי מכתשת שניקבה (ה) ונשברה ושלחו אומנין מאלכסנדריא של מגרים ומקבוה האמר בזמנים (דף פח.) כלי שרת שנשברו אין מתקנין אותן ושניקבה אין מתיכין לתוכה אבר דאין עניות במקום עשירות וי"ל דמכתשת של משה שאני שהיתה מפטמת ביותר וי"מ דודאי לא היתה כלי שרת אלא שהקטורת היה קדוש קדושת הגוף בדבורו שהיה אומר יהא זה קטורת היה חל עליה קדושת הגוף אבר כתיבה במכתשת שהיה ראוי להקטיר כמו הבהמה שהיא קדושה כשאומר יהא זה לעולה יהא זה לחטאת וכי משני לעיל שאני קטורת דקדושת דמים היא ה"ק דכשאומר יהא זה לקטורת לא חיל עליה קדושת הגוף: **פר** ושעיר של יום הכפורים. פי' בקונטרס דלכך יצאו הלא חזי לנאה הנאה משום תרומה ישנה ובפ' שני שעירים (יומא דף פה:) ליתא למסקנא הכי אלא מסקינן דלא בעינן חדשה אלא לנאה וטעמא דיצאו משום דחיישינן לתקלה:

וכן

הוכשרו ליפסל בטבול יום. וא"ת כי לא קדשו בכלי נמי ליפסל בטבול יום מידי דהוה אחולין שנעשו על טהרת הקודש דמיפסל בטבול יום כדמוכח בסוף נדה (דף עח: ושם) דתנן היושבת על דם טהור מערה מים לפסח ודייקינן מערה אין מוגעת לא לחולין שנעשו על טהרת קודש בקודש דמו וי"ל דתנא דהכא סבר לאו בקודש דמו כחזרו לומר דהתם דהרי הוא כמגע טומא מת בקדשים ולא לחולין א"נ הכא מיירי מדאוריתא וה"ה דמקודש לכן מיפסלי מדרבנן ואם תאמר א"כ מאי פריך לעיל מימא דקדושת דמים היא והא דקתני נפסלת בטבול יום היינו מדרבנן וכמשנה ראשונה דהתם דסבירא דבקודש דמו וי"ל דאי מטעם דבקודש דמו מיפסלא בטבול יום א"כ אפילו לא נתנה במכתשת נמי דיינן במדרבנן מיפסלא אפי' אינה ראויה להקרב נמי אי שמא קטרת לא מיפסלא משום חולין שנעשו על טהרת קדש ולא שייך בה אלא טעמא כיון דלאו בת אכילה היא אבל לעיל קאמר שפיר וכ"ת כל קדושת דמים מיפסלא בטבול יום ולא קשה ליה אפי' לא נתנה במכתשת נמי דלא מפסלא קדושת דמים כל זמן שמחוסר מעשה בגופו דהיינו כתיבה והשתא נמי נימא מה שמקשה דאמאי לא פריך מרישא דתנא לעיל מהך דהמנחות כו' דמייתי הכא ובפ"ב דמעילה (דף ט.) שתי הלחם ולחם הפנים מועלין בהם משהוקדשו קרמו בתנור הוכשרו ליפסל בטבול יום קרמו אין לא קרמו לא ולפי מה שפרישית דקדושת דמים לא מיפסלא

מסורת הש"ס

(א) מעילה ט., (ב) שם י., (ג) [מתרגום קו: מנחות עט:], (ד) תמורה יח: [ודף יט: ערכין ה. כתובות יד:], (ה) [עי' תוס' תמורה יט: ד"ה זאת לומרת], (ו) יומא נ. סה. הוריות י. [לקמן יב.], (ז) ל"ל בנסיפא,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קדשו וכו' וע"כ מדתניא לעיל: (ב) ד"ה הואיל ולורתה כל השנה. לעולם במכתשת קדושת הגוף ובלינה היינו טעמא דלא מיפסל לפי שאינה משנה את מראיתה: (ג) תוס' ד"ה אלא וכו' בפיפא. נ"ב כפ"ג דמנחות ד' כג ע"ב פרש"י פיפא כלי שפם טולגין מנחה ומתוס' ס"פ המזבח מקדש משמע דהם מוכרח פיפא: (ד) ד"ה הואיל וכו' אין כלי שרת מקדשה (אלא מדעת) תא"מ וי"ב ס"ח אלא הראוי וכל"ל: (ה) ד"ה מ"מ וכו' נבי מכתשת שניקבה ושלחו כל"ל ותיבה ונשברה נמחק:

גליון הש"ס

גמ' לדמי נסכים. עי' טיר ד' כו ע"ב תוס' ד"ה אבל:

מוסף רש"י

המנחות מועלין בהן משהוקדשו. כפר (מעילה ט.). ומנחת כהנים. דכתיב וכל מנחת כהן כליל תהיה (שם י.). ומנחת כהן משוח. הייט חביתי כהן גדול (שם). ומנחת נסכים. הייט מנחה הנאה עם הזבח שם בו נסכים, דאין בו שייריס, דכל הני דתמני' כליל ניהו (שם). מועלים בהן משהוקדשו. קדושת פה בעצמה (שם). לב בית דין. של הכהנים (מנחות עט מכת"י). הקדיש זכר לדמיו. אילו, דחזי לעולה ואקדשיה לדמי עולה (ערכין ה.) שיכבכנו ויהיו כדמי עולה (בכורות יד: תמורה יא.) לא אשם (תמורה יח:). ולכבי נקבו רבא זכר. בעולה אחיי ליכא למימר קדשה קדושת הגוף (תמורה יא.) אי: להכי נקבו זכר דחזי לעולה מעוס דרוכא דמייתי קרבן עולה מייתי (בכורות יד.). קדוש קדושת הגוף. והוא עצמו יקרב עולה. למיני דנתנה ליה קדושת הגוף הואיל והוא חזי לגופיה (ערכין ה. וכעי"ז תמורה יח:) ואינו יכול למיכרו הואיל והוא נופיה חזיא לעולה (תמורה יא.). והפריש אחרים תחתיהם. ומתכפרו בהן ואמר כך נמצאו האחרים (הוריות ו.).

עין משפט נר מצוה

ל א מיי' פ"ב מהל' מעילה הלכה ז:
לא ב מיי' פ"ד מהל' שקלים הלי יא:
לב ג מיי' פ"ה מהל' ערכין הלכה יד:

רבינו חננאל

דקדשי דמים הוא ולאו קדושת הגוף. והתמידים קדושתן קדושת הגוף היא: אי הכי אמאי נפסלת הקטורת במגע טבול יום מעת שנתנה למכתשת לשוחקה ועדיין לא קדשה. וכי תימא כל דבר שהוא קדושת קדושה דמים נפסלת במגע טבול יום. והתנן במס' מעילה פ"ב המנחות מועלין בהן משהוקדשו קדשו בכלי הוכשרו ליפסל בטבול יום כו'. אם קדשו בכלי הן נפסלין ואם לא קדשו בכלי שרת אין נפסלין. הנה קדושת דמים הן אלו המנחות ואינן נפסלין בטבול יום. ולא מצא תשובה. ואמר ליה (רבה) [רב חסדא] אלא מאי הקטרת קדושת הגוף היא אי הכי תפסל בלינה כמו הזבחים. אלמה תנן במעילה פ"ב הקומץ והלבונה והקטורת אם קדשו בכלי הוכשרו ליפסל בלינה. ודחי רבה שאני קטורת דאע"ג דקדושת הגוף היא כיון דצורתה בכל השנה. כלומר הואיל והיא נעשית מתחלת השנה אין הלינה פוסלת בה אלא עד שתקדש בכלי. ויש מי שאומר כיון שהקטורת כך צורתה לא גמרינן מינה דלא אמרינן קדושה שבהן להיכן הלכה. כמו שאין אומרים בקטורת קדושה שבה להיכן הלכה אלא מחללין אותה. כך [אין] אומרים בחמידין קדושה שבהן להיכן הלכה אלא נפדין תמימים. אלא אמרינן שאני קטורת והקטשיא בחמידין עומדת. וי"א כיון שהן קדושת הגוף שניהן שוין. והא דאמר מ"מ קשיא וכי קדושה שבהן להיכן הלכה אחרוייהו מקשינן. ורבא מפרק אחרוייהו לב ב"ד מתנה עליהן. כלומר בעת קניתם ובעת עשייתם לב כ"ד מתנה עליהן אם הוצרכו לצבור הוצרכו ואם לאו יהיו לדמיהן. א"ל אביי לרבא אז והא את הוא דאמרת הקדיש זכר לדמיו קדוש קדושת הגוף. א"ל כי קאמינא היכא דא"ל לדמי עולה קדוש הוא עצמו לעולה. אבל המקדיש לדמי נסכין לא קדיש אלא לדמיו. ומוחיב עליה אביי מפר ושעיר יום הכפורים שאבדו

(ו) עי' תוס' ערכין ה' לא' ד"ה והא.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com